EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 29.7.2009
KOM(2009) 395 lõplik

2009/0111 (CNS)

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 314/2004, milles käsitletakse teatavaid piiravaid meetmeid Zimbabwe suhtes

SELETUSKIRI

(1) 18. veebruaril 2002 otsustas nõukogu kehtestada Zimbabwe suhtes piiravad meetmed seoses inimõiguste raskete rikkumistega, sealhulgas sõna-, ühinemis- ja rahumeelse kogunemise vabaduse rikkumisega selles riigis (ühine seisukoht 2002/145/ÜVJP). Nõukogu tunneb endiselt muret inimõiguste olukorra üle Zimbabwes ning on vastu võtnud ühise seisukoha 2004/161/ÜVJP, et laiendada ja täpsustada Zimbabwe suhtes kehtestatud piiranguid. Nimetatud meetmeid laiendati viimati 26. jaanuari 2009. aasta ühise seisukohaga 2009/68/ÜVJP.

(2) Ühise seisukoha 2004/161/ÜVJP artikli 5 lõikes 1 sätestati, et külmutatakse „Zimbabwe valitsuse liikmete ning nendega seotud füüsiliste ja juriidiliste isikute, üksuste või organite" rahalised vahendid ja majandusressursid. 31. juuli 2008. aasta ühise seisukohaga 2008/632/ÜVJP laiendas nõukogu nimetatud piirangu reguleerimisala, lisades „teised füüsilised või juriidilised isikud, kelle tegevus kahjustab Zimbabwes oluliselt demokraatiat, inimõiguste järgimist ja õigusriigi põhimõtet".

(3) Määrusega (EÜ) nr 314/2004, milles käsitletakse teatavaid piiravaid meetmeid Zimbabwe suhtes, rakendatakse ühise seisukohas 2004/161/ÜVJP kirjeldatud piiravad meetmed määral, mil need kuuluvad Euroopa Ühenduse asutamislepingu reguleerimisalasse.

(4) Käesoleva ettepaneku peamine eesmärk on ühtlustada määrus (EÜ) nr 314/2004 muudetud ühise seisukohaga 2004/161/ÜVJP.

(5) Ühise seisukoha 2004/161/ÜVJP lisa suhtes tehtud otsustes on esitatud iga füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutuse loetellu kandmise individuaalne ja konkreetne põhjus. Määruse (EÜ) nr 314/2004 III lisa selle osa, milles on loetletud füüsilised ja juriidilised isikud, kelle tegevus kahjustab Zimbabwes oluliselt demokraatiat, inimõiguste järgimist ja õigusriigi põhimõtet ning kes ei ole seotud Zimbabwe valitseva režiimiga, väljapakutud muutmismenetlus peaks hõlmama teadaande avaldamist selle kohta, kuidas esitada teavet, et loetellu kantud isikud, üksused ja asutused saaksid kasutada oma õigust olla ära kuulatud. Komisjon peaks pärast loetellu kantud isiku, üksuse või asutuse esitatud teabe läbivaatamist võtma kooskõlas määrusega (EÜ) nr 314/2004 vastu uue otsuse.

(6) Selleks, et hõlmata „teisi füüsilisi või juriidilisi isikuid, kelle tegevus kahjustab Zimbabwes oluliselt demokraatiat, inimõiguste järgimist ja õigusriigi põhimõtet", peab kavandatava määruse õiguslik alus hõlmama EÜ asutamislepingu artikleid 60, 301 ja 308. Nimelt võttis Euroopa Kohus oma 3. septembri 2008. aasta otsuses, mis tehti liidetud kohtuasjades C-402/05 P ja C-415/05 P (Yassin Abdullah Kadi ja Al Barakaat International Foundation *vs* Nõukogu) seisukoha, et kolmandate riikide suhtes võetavad meetmed EÜ asutamislepingu artikli 60 ja 301 tähenduses hõlmavad kolmanda riigi juhtide, nendega seotud üksikisikute ja üksuste ning nende poolt otseselt või kaudselt juhitavate üksuste rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamist. Nimetatud artiklid ei olnud kohane õiguslik alus kolmanda riigi valitseva režiimiga seotud üksikisikute ja üksuste rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamiseks. Euroopa Kohus nõustus aga, et EÜ asutamislepingu artiklid 60, 301 ja 308 moodustavad küllaldase õigusliku aluse selliste üksikisikute ja üksuste rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamiseks.

(7) Kavandatav säte peab selgitama, kuidas töödelda salastatud teavet, mida võidakse anda ühise seisukoha 2004/161/ÜVJP lisa suhtes tehtud otsuste toetuseks.

(8) Õigust eraelu puutumatusele isikuandmete töötlemisel kaitseb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 45/2001 (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta). Lisaks sellele on vaja sätet, millega selgitatakse eeskirju, mis käsitlevad loetellu kantud isikute isikuandmete ja eelkõige õiguserikkumisi, kriminaalkaristusi või julgeolekumeetmeid käsitlevate andmete töötlemist määruse (EÜ) nr 314/2004 alusel.

(9) Käesolev ettepanek hõlmab ka teatavaid tehnilisi parandusi, nagu rahaliste vahendite määratluse ja ühenduse pädevust käsitleva artikli 13 ühtlustamine dokumendis „Suunised piiravate meetmete (sanktsioonide) rakendamise ja hindamise kohta EL ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames” (nõukogu 2. detsembri 2005. aasta dokument 15114/05) esitatud standardsõnastusega.

2009/0111 (CNS)

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 314/2004, milles käsitletakse teatavaid piiravaid meetmeid Zimbabwe suhtes

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 60, 301 ja 308,

võttes arvesse 19. veebruari 2004. aasta ühist seisukohta 2004/161/ÜVJP, milles pikendatakse Zimbabwe vastu suunatud piirangumeetmeteid,[1] mida on muudetud 31. juuli 2008. aasta ühise seisukohaga 2008/632/ÜVJP, millega muudetakse ühist seisukohta 2004/161/ÜVJP, millega pikendatakse Zimbabwe vastu suunatud piirangumeetmeid[2],

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust[3],

olles konsulteerinud Euroopa andmekaitseinspektoriga

ning arvestades järgmist:

(1) Määrusega (EÜ) nr 314/2004, milles käsitletakse teatavaid piiravaid meetmeid Zimbabwe suhtes,[4] rakendatakse ühises seisukohas 2004/161/ÜVJP kirjeldatud piiravad meetmed, sealhulgas teatavate füüsiliste ja juriidiliste isikute, üksuste ja asutuste rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamine. Määruses (EÜ) nr 314/2004 sätestatud rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamise ulatus tuleb viia kooskõlla ühise seisukohaga 2004/161/ÜVJP, mida on muudetud ühise seisukohaga 2008/632/ÜVJP.

(2) Ühise seisukoha 2004/161/ÜVJP lisa suhtes tehtud otsustes on esitatud iga füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutuse loetellu kandmise individuaalne ja konkreetne põhjus. Määruse (EÜ) nr 314/2004 III lisa selles osas, milles on loetletud füüsilised ja juriidilised isikud, kelle tegevus kahjustab Zimbabwes oluliselt demokraatiat, inimõiguste järgimist ja õigusriigi põhimõtet ning kes ei ole seotud Zimbabwe valitseva režiimiga, uus muutmismenetlus peaks hõlmama teadaande avaldamist selle kohta, kuidas esitada teavet, et loetellu kantud isikud, üksused ja asutused saaksid kasutada oma õigust olla ära kuulatud. Komisjon peaks pärast esitatud teabe läbivaatamist võtma kooskõlas määrusega (EÜ) nr 314/2004 vastu uue otsuse.

---

1 ELT L 50, 20.2.2004, lk 66.
2 EÜT L 205, 1.8.2008, lk 53.
3 ELT C […], […], lk […].
4 EÜT L 55, 24.2.2004, lk 1.

(3) Käesoleva määrusega tuleks võimaldada muudetud ühise seisukoha 2004/161/ÜVJP rakendamiseks külmutada Zimbabwe valitseva režiimiga mitteseotud füüsiliste ja juriidiliste isikute, üksuste ja asutuste rahalisis vahendeid ja majandusressursse. Seoses sellega peaks käesoleva määruse õiguslik alus sisaldama kooskõlas Euroopa Kohtu kohtupraktikaga mitte ainult EÜ asutamislepingu artikleid 60 ja 301, vaid ka artiklit 308.

(4) Sätestada tuleks nõukogu või mõne riigi esitatud salastatud teabe käsitlemine.

(5) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartas[5] tunnustatud põhimõtteid ning eelkõige õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele, õigust omandile ja isikuandmete kaitsele. Käesolevat määrust tuleks kohaldada kooskõlas nimetatud õiguste ja põhimõtetega.

(6) Määruse (EÜ) nr 314/2004 eesmärk on lõpetada inimõiguste rasked rikkumised Zimbabwes, rakendades piiravaid meetmeid Zimbabwe valitsuse suhtes, kes neid rikkumisi toime paneb ja kellel lasub peamine vastutus nende eest. Ühenduses maksimaalse õiguskindluse saavutamiseks tuleks avalikustada nende füüsiliste ja juriidiliste isikute, üksuste ja asutuste nimed või muud asjaomased andmed, kelle rahalised vahendid ja majandusressursid tuleks vastavalt määrusele (EÜ) nr 314/2004 külmutada. Loetellu kantud füüsiliste isikute toimepandud kuritegusid ja kohtulikke karistusi või nimetatud isikutega seotud turvameetmeid käsitlevate andmete töötlemine komisjonis peaks olema lubatud tingimusel, et järgitakse asjakohaseid erilisi kaitsemeetmeid.

(7) Füüsiliste isikute isikuandmete võimalikul töötlemisel käesoleva määruse alusel tuleks järgida Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrust (EÜ) nr 45/2001 (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta)[6] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta)[7].

(8) On asjakohane kohandada määruse (EÜ) nr 314/2004 teatavad osad piiravaid meetmeid käsitlevates määrustes kasutatud uuema standardsõnastusega.

(9) Seetõttu tuleks määrust (EÜ) nr 314/2004 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 314/2004 muudetakse järgmiselt.

(1) Artiklit 1 muudetakse järgmiselt:

---

5 EÜT C 364, 18.12.2000, lk 1.
6 EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.
7 EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

a) Punkt b asendatakse järgmisega:

„b) „rahalised vahendid” - kõik finantsvarad ja tulud, sealhulgas, kuid mitte üksnes:

i) sularaha, tšekid, rahalised nõuded, vekslid, maksekorraldused ja muud maksevahendid;

ii) hoiused finantsasutustes või muudes asutustes, saldod, võlad ja võlakohustused;

iii) avalikult ja eraviisiliselt kaubeldavad väärtpaberid ja võlainstrumendid, sealhulgas aktsiad ja osakud, väärtpaberisertifikaadid, võlakirjad, võlatõendid, optsioonitõendid, tagatiseta võlakohustused ja tuletisväärtpaberite lepingud;

iv) intressitulu, dividendid või muu varadelt saadud või neist tulenev sissetulek;

v) krediit, tasaarvestuse õigus, tagatistehingud, täitmisgarantiid või muud finantskohustused;

vi) akreditiivid, veokirjad, ostukirjad;

vii) rahalistelt vahenditelt ja finantsressurssidelt saadavaid intresse tõendavad dokumendid;”

b) Punkt e asendatakse järgmisega:

„e) „majandusressursside külmutamine” - toimingud, millega tõkestatakse majandusressursside mis tahes viisil kasutamine rahaliste vahendite, kaupade või teenuste hankimiseks, sealhulgas, kuid mitte üksnes, neid müües, rentides või neile hüpoteeki seades.”

(2) Artikkel 6 asendatakse järgmisega:

“1. Külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mida III lisas loetletud füüsilised või juriidilised isikud, üksused või asutused omavad või mis on nende valduses või kontrolli all.

2. Rahalisi vahendeid ega majandusressursse ei anta otse ega kaudselt III lisas loetletud füüsiliste või juriidiliste isikute, üksuste või organisatsioonide käsutusse ega nende toetuseks.

3. Keelatud on teadlikult ja tahtlikult osaleda niisuguses tegevuses, mille otsene või kaudne eesmärk või tagajärg on lõigetes 1 ja 2 nimetatud tehingute soodustamine.

4. III lisa koosneb nõukogu poolt vastavalt muudetud ühisele seisukohale 2004/161/ÜVJP kindlaksmääratud füüsilistest ja juriidilistest isikutest, üksustest ja asutustest. III lisa koosneb A osast, milles on loetletud Zimbabwe valitsuse liikmed ja nendega seotud füüsilised ja juriidilised isikud, üksused ja

asutused, ja B osast, milles on loetletud teised füüsilised ja juriidilised isikud, üksused ja asutused, kelle tegevus kahjustab Zimbabwes oluliselt demokraatiat, inimõiguste järgimist ja õigusriigi põhimõtet.

5. Lõikes 2 sätestatud keelust ei tulene asjaomastele füüsilistele või juriidilistele isikutele või üksustele mingit vastutust, kui nad ei teadnud ega omanud mõjuvat põhjust arvata, et nende tegevus rikub nimetatud keeldu.”

(3) Artiklile 7 lisatakse lõige 3:

“3. Artikli 6 lõige 2 ei takista ühenduse finants- või krediidiasutustel külmutatud kontode krediteerimist, kui kolmandad isikud kannavad loetelus nimetatud füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või organisatsiooni kontole üle rahalisi vahendeid, tingimusel, et ka kõik neile kontodele lisatavad summad külmutatakse. Finants- või krediidiasutus peab sellistest ülekannetest viivitamatult teatama liikmesriikide pädevatele asutustele, mis on loetletud II lisas.”

(4) Artiklis 11 nummerdatakse olemasolev tekst lõikena 1 ja lisatakse lõige 2:

“2. Komisjon avaldab teatise III lisaga seotud teabe edastamise üksikasjade kohta.”

(5) Lisatakse artiklid 11a, 11b ja 11c:

„*Artikkel 11a*

1. Kui nõukogu otsustab kooskõlas ühise seisukohaga 2004/161/ÜVJP kanda loetellu füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutuse, kelle tegevus kahjustab Zimbabwes oluliselt demokraatiat, inimõiguste järgimist ja õigusriigi põhimõtet ning kes ei ole seotud Zimbabwe valitseva režiimiga, peab komisjon tegema viivitamatult esialgse otsuse III lisa B osa muutmiseks.

2. Kui nimetatud otsus on tehtud, avaldab komisjon viivitamatult teatise III lisaga seotud teabe edastamise üksikasjade kohta, et asjaomane isik, üksus või asutus saaks võimaluse väljendada oma seisukohti asja suhtes.

3. Komisjon peab tegema pärast III lisa B osas esitatud loetellu kantud isiku, üksuse või asutuse esitatud teabe läbivaatamist lõpliku otsuse.

Artikkel 11b

1. Kui nõukogu või mõni riik esitab salastatud teavet, käsitleb komisjon sellist teavet vastavalt komisjoni otsusele 2001/844/EÜ, ESTÜ, Euratom,[8] ning vajaduse korral Euroopa Liidu ja teavet esitava riigi vahelisele salastatud teabe turvalisust käsitlevale lepingule.

[8] EÜT L 317, 3.12.2001, lk 1.

2. Dokumente, mille salastatuse aste vastab tasemele „EU Top Secret”, „EU Secret” või „EU Confidential”, võib avalikustada ainult andmete esitaja nõusolekul.

Artikkel 11c

1. Käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmiseks töötleb komisjon isikuandmeid. Kõnealuste ülesannete hulka kuulub:

   a) käesoleva määruse III lisa muudatuste ettevalmistamine;

   b) III lisa andmete konsolideerimine komisjoni veebisaidil[9] kättesaadavas elektroonilises konsolideeritud loetelus, mis hõlmab isikuid, rühmitusi ja üksusi, kellele on kehtestatud ELi majandussanktsioonid;

   c) loetellu kandmise põhjuseid käsitleva teabe töötlemine ning

   d) käesoleva määruse kohaste meetmete mõju käsitleva teabe töötlemine, näiteks külmutatud rahaliste vahendite väärtus ja teave pädevate ametiasutuste antud lubade kohta.

2. III lisa peaks hõlmama loetletud füüsiliste isikute kohta ainult järgmist teavet:

   a) perekonna- ja eesnimed, sealhulgas varjunimed ning tiitlid;

   b) sünniaeg ja -koht;

   c) kodakondsus;

   d) passi- ja ID-kaardi number;

   e) maksukohuslase ja sotsiaalkindlustuse number;

   f) sugu;

   g) aadress või muu teave asukoha kohta;

   h) positsioon või amet;

   i) artikli 7 lõike 2 punktis b osutatud kuupäev;

   j) loetellu kandmise põhjus, kui positsioon ei ole piisav põhjus.

3. III lisa võib hõlmata ka järgmisi loetellu kantud füüsilisi isikuid käsitlevaid andmeid, kui nimetatud andmed on esitanud nõukogu ja need on teatavatel juhtudel vajalikud ainult kõnealuse loetellu kantud füüsilise isiku tuvastamiseks:

   a) füüsilise isiku isa perekonna- ja eesnimed;

[9] http://ec.europa.eu/external_relations/cfsp/sanctions/list/consol-list.htm

b) füüsilise isiku ema perekonna- ja eesnimed.

Asjaomastele füüsilistele isikutele teatakse nende nimede kasutamisest III lisas samal viisil nagu loetletud füüsilistele isikutele.

4. Komisjon võib töödelda loetellu kantud füüsiliste isikute toimepandud kuritegusid ja kohtulikke karistusi või nimetatud isikutega seotud turvameetmeid käsitlevaid andmeid ainult ulatuses, mis on vajalik, et vaadata läbi asjaomase füüsilise isiku väljendatud seisukohad loetelu kandmise põhjuste kohta, tingimusel, et järgitakse asjakohaseid erilisi kaitsemeetmeid. Sellist teavet ei avalikustata ega vahetata.

5. Käesoleva määruse kohaldamiseks nimetatakse II lisas nimetatud komisjoni üksus määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 2 punkti d tähenduses „vastutavaks töötlejaks", et tagada asjaomaste füüsiliste isikute võimalus kasutada määrusest (EÜ) nr 45/2001 tulenevaid õigusi."

(6) Artikkel 13 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 13

Käesolevat määrust kohaldatakse:

a) ühenduse territooriumil, sealhulgas õhuruumis;

b) liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate õhusõidukite ja laevade pardal;

c) kõikide liikmesriikide kodanike suhtes ühenduse territooriumil või väljaspool seda;

d) kõikide juriidiliste isikute, rühmituste või üksuste suhtes, mis on asutatud või registreeritud mis tahes liikmesriigi seaduste alusel,

e) kõikide juriidiliste isikute, üksuste või asutuste äritegevuse suhtes, mis tervikuna või osaliselt leiab aset ühenduse territooriumil."

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, […]

Nõukogu nimel
eesistuja […]